

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2018. gada 4. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – No atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas sekmēšana – Termoelektrostacijā izmantotais bioloģiski šķidrās kurināmais – Direktīva 2009/28/EK – 17. pants – Bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības kritēriji – 18. pants – Ilgtspējības sertifikācijas valsts shēmas – Īstenošanas lēmums 2011/438/ES – Eiropas Komisijas atzītas brīvprātīgas biodegvielas un bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības sertifikācijas shēmas – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir paredzēts starpnieku pienākums iesniegt ilgtspējības sertifikātus – LESD 34. pants – Preču brīva aprīte

Lieta C-242/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 26. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 8. maijā, tiesvedībā

Legatoria Editoriale Giovanni Olivotto (L.E.G.O.) SpA

pret

Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA,

Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo Economico,

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali,

pedaloties:

ED & F Man Liquid Products Italia Srl,

Unigrà Srl,

Movendi Srl.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*] (referente), A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

* Tiesvedības valoda – itāļu.

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 28. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Legatoria Editoriale Giovanni Olivotto (L.E.G.O.) SpA* vārdā – *A. Fantini* un *G. Scaccia*, *avvocati*,
- *Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA* vārdā – *S. Fidanzia* un *A. Gigliola*, *avvocati*,
- *ED & F Man Liquid Products Italia Srl* vārdā – *C. E. Rossi* un *F. P. Francica*, *avvocati*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Palatiello*, *avvocato dello Stato*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Gattinara* un *K. Talabér-Ritz*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 16. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV 2009, L 140, 16. lpp.) 18. pantu, lasot to kopsakarā ar Komisijas Īstenošanas lēmumu 2011/438/ES (2011. gada 19. jūlijs) par shēmas *International Sustainability and Carbon Certification* atzišanu, lai pierādītu atbilstību ilgtspējības kritērijiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2009/28/EK un 2009/30/EK (OV 2011, L 190, 79. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Legatoria Editoriale Giovanni Olivotto (L.E.G.O.) SpA* un *Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA*, *Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Mare e del Territorio* (Vides un sauszemes un jūras teritoriju aizsardzības ministrija, Itālija), *Ministero dello Sviluppo Economico* (Ekonomikas attīstības ministrija, Itālija) un *Ministero delle Politiche Agricole e Forestali* (Lauksaimniecības un mežsaimniecības politikas ministrija, Itālija) par to, ka nav iesniegti bioloģisko šķidro kurināmo, kuri tiek izmantoti *L.E.G.O.* termoelektrostacijas darbībai, ilgtspējības sertifikāti; šī neiesniegšana ir izraisījusi zaļo sertifikātu veicināšanas shēmas, kas bija noteikta par labu šai elektrostacijai, atcelšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2009/28

- 3 Atbilstoši Direktīvas 2009/28 preambulas 65., 67., 76. un 79. apsvērumam:

“(65) Biodegvielas ražošanai vajadzētu būt ilgtspējīgai. Biodegvielai, ko izmanto šajā direktīvā izvirzīto mērķu izpildei un par kuru saņem līdzekļus no valsts atbalsta shēmām, tādēļ būtu jāatbilst ilgtspējības kritērijiem.

[..]

- (67) Ilgtspējības kritēriju ieviešana biodegvielai nenodrošinās mērķa sasniegšanu, ja tās rezultātā tiks ražoti produkti, kas neatbilst kritērijiem un citādi tiktu izmantoti kā biodegviela tā vietā, lai tos izmantotu kā bioloģisko šķidro kurināmo apsildes vai elektroenerģijas jomā. Šā iemesla dēļ ilgtspējības kritēriji būtu jāpiemēro arī bioloģiskajam šķidrajam kurināmajam kopumā.

[..]

- (76) Ilgtspējības kritēriji būs efektīvi tikai tad, ja tie mainīs tirgus dalībnieku rīcību. Šis pārmaiņas notiks tikai tad, ja biodegvielai un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, kas atbilst šiem kritērijiem atšķirībā no degvielas, kura neatbilst kritērijiem, tiks paredzēts uzcenojums. Saskaņā ar masu bilances metodi, ko izmanto atbilstības kontrolei, pastāv fiziska saikne starp to biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ražošanu, kas atbilst ilgtspējības kritērijiem, un biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo patēriņu Kopienā, kas nodrošina pienācīgu piegādes un pieprasījuma attiecību, kā arī cenu, kas ir lielāka nekā sistēmās, kur šādas saiknes nav. Tādēļ, lai nodrošinātu, ka biodegvielas un bioloģisko šķidro kurināmo, kas atbilst ilgtspējības kritērijiem, var pārdot par augstāku cenu, būtu jāizmanto masu bilances metode, lai kontrolētu atbilstību. Tam būtu jāsauglabā sistēmas integritāte, vienlaikus neradot nesaprātīgu slogu nozarei. Tomēr būtu jāizvērtē citi verifikācijas paņēmieni.

[..]

- (79) Kopienas interesēs ir veicināt daudzpusēju un divpusēju nolīgumu noslēgšanu, izveidot brīvprātīgas starptautiskās vai valstu sistēmas, kurās noteikti standarti ilgtspējīgu biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ražošanai un kuras apliecina, ka biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ražošana atbilst minētajiem standartiem. Šā iemesla dēļ būtu jāizstrādā noteikumi par to, ka šādi nolīgumi vai sistēmas nodrošina ticamus pierādījumus un datus un atbilst attiecīgajiem ticamības, pārredzamības un neatkarīga audita standartiem.”

- 4 Direktīvas 2009/28 2. panta otrajā daļā jēdzieni “biomasa”, “bioloģiskais šķidrās kurināmais” un “biodegvielas” ir definēti šādi:

“[..]

- e) “biomasa” ir lauksaimniecības, mežsaimniecības un saistīto nozaru, arī zivsaimniecības un akvakultūras, produktu, bioloģiskas izcelsmes atkritumu un atlieku bioloģiski noārdāmas frakcijas (tostarp augu un dzīvnieku izcelsmes vielas), kā arī rūpniecības un sadzīves atkritumu bioloģiski noārdāmas frakcijas;

[..]

- h) “bioloģiskais šķidrās kurināmais” ir no biomasas iegūta šķidrā degviela, ko izmanto enerģijas, tostarp elektroenerģijas, ražošanai, siltumapgādei un dzesēšanai, bet ne transportam;
- i) “biodegvielas” ir šķidrā vai gāzveida degviela, ko izmanto transportā un iegūst no biomasas.”

- 5 Šīs direktīvas 17. panta “Ilgospējības kritēriji biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem” 1. punktā ir noteikts:

“Neatkarīgi no tā, vai izejvielas ir audzētas Kopienas teritorijā vai ārpus tās, no biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem iegūto enerģiju ņem vērā a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos tikai tādā gadījumā, ja tie atbilst 2. līdz [6]. punktā noteiktajiem kritērijiem:

- a) pārbaudēm par atbilstību šajā direktīvā noteiktajām prasībām par valstu mērķiem;
- b) pārbaudēm par atbilstību atjaunojamo energoresursu izmantošanas pienākumam;
- c) atbilstībai finanšu atbalstam par biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo patēriņu.

[..]”

- 6 Šīs direktīvas 17. panta 2.–[6]. punktā ir definēti ilgtspējības kritēriji saistībā ar biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ražošanu.

- 7 Šīs pašas direktīvas 17. panta 8. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, pamatojoties uz citiem ilgtspējības apsvērumiem, neatsakās ņemt vērā biodegvielas un bioloģiskos šķidros kurināmos, kas iegūti saskaņā ar šo pantu.”

- 8 Direktīvas 2009/28 18. pantā “Atbilstības verificēšana attiecībā uz biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem noteiktajiem ilgtspējības kritērijiem” ir paredzēts:

“1. Ja 17. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos jāņem vērā biodegvielas un bioloģiskie šķidrie kurināmie, dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem pierādīt, ka ir izpildīti 17. panta 2. līdz 5. punktā minētie ilgtspējības kritēriji. Šajā nolūkā uzņēmējiem prasa izmantot masu bilances sistēmu, kura:

- a) atļauj apvienot izejvielu vai biodegvielu ar atšķirīgām ilgtspējības īpašībām sūtījumus;
- b) pieprasa informāciju par a) apakšpunktā minēto sūtījumu ilgtspējības īpašībām un apjomiem, kam aizvien jābūt atkarīgiem no maisījuma; un
- c) nodrošina, ka visu no maisījumiem izņemto sūtījumu summai ir tādas pašas ilgtspējības īpašības un tās ir tādos pašos daudzumos kā attiecīgajai visu maisījumam pievienoto sūtījumu summai.

[..]

3. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka uzņēmēji iesniegtu ticamu informāciju, un pēc pieprasījuma attiecīgajai dalībvalstij darītu pieejamus datus, ko izmantoja informācijas apkopošanai. Dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem nodrošināt atbilstīgus standartus to iesniegtās informācijas neatkarīgam auditam un pierādīt, ka tas tika veikts. Revīzijas procesā pārbauda, ka uzņēmēju izmantotās sistēmas ir precīzas, ticamas un aizsargātas pret krāpšanu. Tajā novērtē paraugu ņemšanas biežumu un metodi, kā arī informācijas pamatīgumu.

Pirmajā daļā minētā informācija attiecas uz ilgtspējības kritēriju ievērošanu atbilstīgi 17. panta 2. līdz 5. punktam, uz atbilstīgu un būtisku informāciju par pasākumiem zemes, ūdens un gaisa aizsardzībā, noplicinātu augšņu atjaunošanā, kā arī uz pasākumiem, lai novērstu pārmērīgu ūdens patēriņu apgabalos ar trūcīgiem ūdens resursiem, un uz 17. panta 7. punkta otrajā daļā minētajām prasībām.

[..]

Šajā punktā noteiktās prasības attiecas gan uz [Savienībā] ražotu, gan importētu biodegvielu vai bioloģisko šķidro kurināmo.

4. [..]

Komisija var izlemt, ka brīvprātīgās valstu vai starptautiskās shēmās, kurās noteikti standarti biomasas produktu ražošanai, ietverti precīzi dati 17. panta 2. punkta nolūkos vai pierādīts, ka biodegvielas sūtījumi atbilst 17. panta 3., 4. un 5. punktā noteiktajiem ilgtspējības kritērijiem. Komisija var pieņemt lēmumu, ka shēmās ir precīzi dati informēšanai par veiktajiem pasākumiem, lai saglabātu teritorijas, kuras kritiskās situācijās nodrošina galvenos dabiskos ciklus (piemēram, ūdensšķirtnu aizsardzību un erozijas kontroli), pasākumiem augsnes, ūdens un gaisa aizsardzībā, noplicinātas augsnes atjaunošanā, kā arī par pasākumiem, lai novērstu pārmērīgu ūdens patēriņu apgabalos ar trūcīgiem ūdens resursiem, un attiecībā uz 17. panta 7. punkta otrajā daļā minētajiem jautājumiem. [..]

[..]

5. Komisija pieņem lēmumus saskaņā ar 4. punktu tikai tad, ja attiecīgais nolīgums vai shēma atbilst atbilstīgiem ticamības, pārredzamības un neatkarīga audita standartiem. Ja shēmas izmanto, lai veiktu siltumnīcefekta gāzu emisijas ietaupījumu novērtējumu, šādas shēmas atbilst arī V pielikumā noteiktajām metodiskajām prasībām. [..]

[..]

7. Ja uzņēmējs iesniedz pierādījumu vai informāciju, kas iegūta saskaņā ar nolīgumu vai shēmu, kurai piemēro saskaņā ar šā panta 4. punktu pieņemtu lēmumu, ciktāl uz to attiecas šis lēmums, dalībvalsts neprasa piegādātājam nodrošināt turpmākus atbilstības pierādījumus par 17. panta 2. līdz 5. punktā definēto ilgtspējības kritēriju ievērošanu vai informēt par šā panta 3. punkta otrajā daļā minētajiem pasākumiem.

[..]”

Īstenošanas lēmums 2011/438

9 Atbilstoši Īstenošanas lēmuma 2011/438 2. pantam šis lēmums bija spēkā piecus gadus no tā stāšanās spēkā, proti, līdz 2016. gada 9. augustam. Tomēr, ņemot vērā ņemot vērā pamatlietas faktu norises laiku, ir jāņem vērā šis īstenošanas lēmums.

10 Šī lēmuma 4. un 6.–8. apsvērumā ir noteikts:

“(4) Komisija var pieņemt lēmumu, ka brīvprātīga valsts vai starptautiska shēma apliecina – biodegvielas sūtījumi atbilst Direktīvas 2009/28/EK 17. panta 3. līdz 5. punktā noteiktajiem ilgtspējības kritērijiem – vai ka brīvprātīga valsts vai starptautiska shēma siltumnīcefekta gāzu emisiju mērīšanai ietver precīzus datus šīs direktīvas 17. panta 2. punkta nolūkā.

[..]

(6) Ja uzņēmējs iesniedz apliecinājumu vai datus, kas iegūti atbilstīgi Komisijas atzītai shēmai, dalībvalsts neprasa piegādātājam papildu pierādījumus par atbilstību ilgtspējības kritērijiem, ciktāl uz to attiecas atzīšanas lēmums.

- (7) 2011. gada 18. martā Komisijas atzišanai tika iesniegta shēma *International Sustainability and Carbon Certification* (turpmāk “ISCC”). Shēma ir globāla, un to var attiecināt uz plašu dažādu biodegvielu spektru. Atzīto shēmu publiskos saskaņā ar Direktīvu 2009/28/EK izveidotajā pārredzamības platformā. Komisija ņems vērā komercnoslēpuma apsvērumus, un tā var nolemt publiskot shēmu tikai daļēji.
- (8) Pēc ISCC shēmas novērtējuma tika konstatēts, ka šī shēma pienācīgi atbilst Direktīvas [2009/28] ilgtspējības kritērijiem, kā arī tajā izmantota masu bilances metodika saskaņā ar Direktīvas 2009/28/EK 18. panta 1. punkta prasībām.”

11 Saskaņā ar šī paša īstenošanas lēmuma 1. pantu:

“Brīvprātīgā shēma [ISCC], kuras atzīšanas pieprasījums Komisijai tika iesniegts 2011. gada 18. martā, pierāda, ka biodegvielu sūtījumi atbilst ilgtspējības kritērijiem, kā noteikts Direktīvas [2009/28] 17. panta 3. punkta a), b) un c) apakšpunktā un 17. panta 4. un 5. punktā [..]. Shēma ietver arī precīzus datus Direktīvas [2009/28] 17. panta 2. punkta un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 98/70/EK [(1998. gada 13. oktobris), kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/12/EEK (OV 1998, L 350, 58. lpp.)] 7.b panta 2. punkta nolūkā.

Turklāt to var izmantot, lai pierādītu atbilstību Direktīvas [2009/28] 18. panta 1. punktam un Direktīvas [98/70] 7.c panta 1. punktam.”

Itālijas tiesības

- 12 2012. gada 23. janvāra *Decreto interministeriale del 23 gennaio 2012 che istituisce il “Sistema di certificazione nazionale della sostenibilità dei biocarburanti e dei bioliquidi»* (Starpministriju dekrēts “Biodegvielu un šķidro kurināmo valsts sertifikācijas sistēma”) (GURI Nr. 31, 2012. gada 7. februāris, turpmāk tekstā – “2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēts”) 2. panta 2. punkta i) un p) apakšpunktā un 3. punktā ir izklāstītas šādas definīcijas:

“2. [..]

- i) ilgtspējības sertifikāts: paziņojums, kuru sagatavo pēdējais piegādes ķēdes dalībnieks pašsertifikācijas formā [..], kā arī tajā vēlāk izdarītie grozījumi, un kurā ir iekļauta informācija, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu, ka biodegvielas un bioloģiskā šķidrā kurināmā sūtījums ir ilgtspējīgs;

[..]

- p) piegādes ķēde jeb uzraudzības ķēde: metode, kas ļauj izveidot saikni starp informāciju vai paziņojumiem saistībā ar izejvielām vai starpproduktiem un paziņojumiem, kuri attiecas uz galaproduktiem. Šī metode ietver visus posmus no izejvielu ražošanas līdz biodegvielas vai bioloģiskā šķidrā kurināmā piegādei, kas paredzēta patēriņam.

[..]

3. Uzņēmējs [..] ir:

- a) jebkura fiziska vai juridiska persona, kas reģistrēta [Savienībā] vai trešajā valstī [un] kas par samaksu vai bez maksas piedāvā vai padara pieejamu trešajām personām biodegvielas un bioloģiskos šķidros kurināmos, kuri paredzēti [iekšējam] tirgum, un jebkura fiziska vai juridiska persona, kas reģistrēta Savienībā, kas ražo biodegvielas un biodegvielu un bioloģiskos šķidros kurināmos un kas pēc tam tos izmanto savām vajadzībām valsts teritorijā, kā arī

- b) jebkura fiziska vai juridiska persona, kas reģistrēta Eiropas Savienībā vai trešajā valstī [un] kas par samaksu vai bez maksas piedāvā vai padara pieejamas trešajām personām izejvielas, starpproduktus, atkritumus, blakusproduktus vai to maisījumus, lai ražotu biodegvielas un bioloģiskos šķidros kurināmos, kuri paredzēti [iekšējam] tirgum.”
- 13 Šī starpministriju dekrēta 8. pantā ir ņemta vērā uzņēmēju nostāja, kuri nav pievienojušies valsts sertifikācijas sistēmai, paredzot:

“1. Tikai attiecībā uz elementiem, kuriem ir piemērojama lēmumā paredzētā brīvprātīgā shēma, kurš ir pieņemts saskaņā ar Direktīvas [98/70] 7.c panta 4. punkta otro daļu [...], uzņēmēji, kuri pievienojas šim brīvprātīgajam shēmām, pierāda nākamajam piegādes ķēdes uzņēmējam, piegādātājam vai arī lietotājam sniegtās informācijas vai paziņojumu uzticamību, iesniedzot minētajās shēmās paredzētos pierādījumus vai informāciju, kas pievienojama sūtījumiem. Minētie pierādījumi vai informācija ir sniedzami pašsertifikācijas formā [...].

[..]

4. Lai gan pirmajā daļā paredzētajās brīvprātīgajās shēmās un otrajā daļā paredzētajos nolīgumos nav paredzēta visu ilgtspējības kritēriju un masu bilances izmantošanas pārbaude, piegādes ķēdes uzņēmējiem, kuri tām pievienojas, katrā ziņā ir jāveic papildu pārbaude attiecībā uz to, kas nav iekļauts minētajās brīvprātīgās shēmās vai nolīgumos, piemērojot valsts sertifikācijas shēmu.

[..]”

- 14 Atbilstoši 2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēta 12. pantam:

“1. Šī dekrēta izpratnē, atkāpjoties no 8. panta 1. punkta noteikumiem, bioloģisko šķidro kurināmo piegādes ķēdes uzņēmēji var pievienoties brīvprātīgajām shēmām, kas ir paredzētas biodegvielai piemērojamajā lēmumā, kurš pieņemts saskaņā ar Direktīvas [98/70] 7.c panta 4. punkta otro daļu, ja vien tiek ievēroti 2. punktā paredzētie nosacījumi.

2. Bioloģisko šķidro kurināmo piegādes ķēdē iesaistītie uzņēmēji, kuri ir minēti 1. punktā, paziņojumā vai sertifikātā, kas ir jāpievieno sūtījumiem visas piegādes ķēdes garumā, norāda 7. panta 5., 6., 7. un 8. punktā minētos datus [...].”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 15 *L.E.G.O.* ir atbilstoši Itālijas tiesībām dibināta sabiedrība, kurai pieder izdevniecība. Tās ietvaros tā uzstādīja termoelektrostaciju, kuras nominālā jauna ir 0,840 megavati un kura tiek darbināta ar bioloģiski šķidro kurināmo – neapstrādātu palmu eļļu.
- 16 2011. gada 20. maijā *GSE*, kas ir saskaņā ar Itālijas tiesībām dibināta valstij piederoša sabiedrība, kurai ir uzdots izmaksāt atbalstus enerģijas ražošanai, kurā tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi, atzina šo elektrostaciju par tādu, kas tiek darbināta ar šādiem energoresursiem. Tādējādi *L.E.G.O.* piekļuva zaļo sertifikātu (*ZS*) veicināšanas shēmai laikposmā no 2012. gada līdz 2014. gadam 14 698 *ZS* apmērā, kuru vērtība ir 1 610 421,58 EUR.
- 17 Ar 2014. gada 29. septembra lēmumu *GSE* uzskatīja, ka, pamatojoties uz *L.E.G.O.* iesniegtajiem dokumentiem, tā neatbilst atbalsta piešķiršanas režīma kritērijiem, un pieprasīja, lai pilnībā tiktu atmaksātas summas, kas piešķirtas laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam.

- 18 GSE sniegtais pamatojums sava lēmuma atbalstam tostarp ir tas, ka sabiedrība, kas veica termoelektrostacijas būvniecību, proti, *Movendi Srl*, nebija iesniegusi ilgtspējības sertifikātus. Šī pēdējā minētā sabiedrība arī darbojas kā starpniece, lai no *ED&F Man Liquid Products Italia Srl* un *Unigrà Srl* iepirktu bioloģisko šķidro kurināmo, kas tiek izmantots šīs elektrostacijas darbībā. Lai gan šis produkts tiek tieši pārdots un piegādāts L.E.G.O., pēc GSE domām, *Movendi* būtu jāuzskata par “uzņēmēju” 2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēta nozīmē, kurai ir jāiesniedz ilgtspējības sertifikāti, lai gan tos jau esot iesniegusi *ED&F Man Liquid Products Italia* un *Unigrà*. Turklāt šo abu piegādātāju izdoto ilgtspējības sertifikātu datumu esot vēlāki par faktisko piegādes datumu, lai gan GSE uzskata, ka tie būtu bijuši jāizdod saistībā ar katru bioloģiskā šķidrā kurināmā sūtījumu.
- 19 L.E.G.O. cēla prasību par šo lēmumu *Tribunale Regionale Amministrativo per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija), kas 2016. gada 29. janvāra spriedumā nosprieda, ka GSE ir pareizi uzskatījusi *Movendi* par uzņēmēju Itālijas tiesību aktu nozīmē un līdz ar to noteikusi tai pienākumu pašai iesniegt attiecīgā bioloģiskā šķidrā kurināmā ilgtspējības sertifikātu.
- 20 Šī tiesa uzskata, lai gan, no vienas puses, Direktīvā 2009/28 nav precizēts, kas var tikt uzskatīts par uzņēmēju, no otras puses, tā tomēr ļauj dalībvalstīm noteikt, kāda ir nepieciešamā informācija un kurām personām ir jāievēro ilgtspējības kritēriji. Tādēļ par “uzņēmēju” būtu jāuzskata ikviens persona, kas ir iekļauta piegādes ķēdē, ieskaitot tādus starpniekus kā *Movendi*, kas nepārņem attiecīgo bioloģisko šķidro kurināmo fiziskā valdījumā.
- 21 2016. gada 13. maijā L.E.G.O. pārsūdzēja šo spriedumu iesniedzējtiesā *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija).
- 22 Šī tiesa uzskata, ka ir nepieciešams precizēt Savienības tiesību tvērumu, lai noteiktu, vai tām neatbilst valsts tiesiskais regulējums, it īpaši 2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēta 8. un 12. pants, ar kuriem uzņēmējiem, kas ir pievienojušies brīvprātīgajai sertifikācijas shēmai, ir noteikts pienākums attiecīgajā gadījumā veikt pārbaudi saskaņā ar šo shēmu, izmantojot valsts sertifikācijas shēmu, un pārņemt paziņojumā vai sertifikātos, kas pievienoti sūtījumiem visā piegādes ķēdes garumā, informāciju, kas paredzēta Direktīvas 2009/28 17. panta 2.–5. punktā.
- 23 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka L.E.G.O. savā apelācijas sūdzībā apgalvo, ka, tā kā piegādātāji *ED&F Man Liquid Products Italia* un *Unigrà* ir pievienojušies brīvprātīgajai *ISCC* pārbaudes shēmai, kas atzīta ar Īstenošanas lēmumu 2011/438, valsts shēmā nevar tikt paredzēti papildu pienākumi salīdzinājumā ar šo brīvprātīgo sistēmu, tāds kā pienākums, saskaņā ar kuru starpniekiem ir jāiesniedz ilgtspējības sertifikāti.
- 24 Tādējādi iesniedzējtiesa skaidro, ka tās lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, pirmkārt, attiecas uz iespēju pakļaut uzņēmējus, kas kopumā ir pievienojušies brīvprātīgajām shēmām, saistībā ar kurām ir pieņemti Komisijas lēmumi, vēlākām pārbaudēm, kas noteiktas valsts sertifikācijas shēmā, un, otrkārt, iespējai pakļaut uzņēmējus, kas ietilpst piegādes ķēdē, pienākumam aizpildīt pavadošos paziņojumus vai sertifikātus ar pieprasīto informāciju. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka, tā kā valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir nodrošināt produkta izsekojamību un tā ilgtspējīgo raksturu visas piegādes ķēdes garumā, tādi starpnieki kā *Movendi* nevar tikt izslēgti no šāda pienākuma.
- 25 Šādos apstākļos *Consiglio di Stato* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Eiropas Savienības tiesībām, konkrēti Direktīvas 2009/28 18. panta 7. punktam, to skatot kopā ar [Īstenošanas] lēmumu [2011/438], neatbilst tāds valsts tiesiskais regulējums kā [2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēts], konkrēti tā 8. un 12. pants, kurā ir paredzēti konkrēti pienākumi, kas ir atšķirīgi un plašāki, salīdzinot ar pienākumiem, kādi ir jāpilda, pievienojoties brīvprātīgai shēmai, kura ir Eiropas Komisijas lēmuma, kas ir pieņemts saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 4. punktu, priekšmets?

- 2) Gadījumā, ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir noliedzīga, vai ir jāuzskata, ka Savienības tiesiskais regulējums, kas ir minēts pirmajā jautājumā, ir piemērojams uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti produkta piegādes ķēdē, arī tādiem uzņēmējiem, kas ir [...] vienīgi starpnieki, pie kuriem produkts nekad nenokļūst valdījumā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 26 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2009/28 18. panta 7. punkts, lasot to kopā ar Īstenošanas lēmumu 2011/438, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam neatbilst tāds valsts tiesiskais regulējums, par kādu ir runa pamatlietā un saskaņā ar kuru uzņēmējiem ir noteikti konkrēti, atšķirīgi un plašāki nosacījumi salīdzinājumā ar tiem, kas paredzēti ar tādu brīvprātīgo ilgtspējības sertifikācijas shēmu kā *ISCC*, kas ir atzīta ar Īstenošanas lēmumu 2011/483, kuru Komisija pieņēmusi saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 4. punktu.
- 27 Vispirms ir jānorāda, ka Direktīvas 2009/28 17. panta 2.–5. punktā ir paredzēti ilgtspējības kritēriji, kas ir jāievēro saistībā ar biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, lai tos varētu uzskatīt par atjaunojamajiem energoresursiem.
- 28 Kā izriet no Direktīvas 2009/28 17. panta, lasot to kopā ar tā 65. un 67. apsvērumu, Savienības likumdevējs, tostarp pamatojoties uz LESD 114. pantu, ir paredzējis saskaņot ilgtspējības kritērijus, kuriem ir obligāti jāatbilst biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, lai ar tiem saražotā enerģija varētu tikt ņemta vērā katrā dalībvalstī saistībā ar trim kritērijiem, kas attiecīgi ir norādīti minētā 17. panta 1. punkta a), b) un c) punktā. Šie kritēriji ir pārbaudes par atbilstību šajā direktīvā noteiktajām prasībām par valstu mērķiem, kas paredzēti šīs direktīvas 3. pantā, no vienas puses, un to pienākumiem atjaunojamo energoresursu jomā, no otras puses, kā arī atbilstībai finanšu atbalstam par biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo patēriņu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 28. punkts).
- 29 Šo ilgtspējības kritēriju saskaņošanai ir izsmeļošs raksturs, jo Direktīvas 2009/28 17. panta 8. punktā ir precizēts, ka dalībvalstis šajos pašos trijos nolūkos, pamatojoties uz citiem ilgtspējības apsvērumiem, nevar atteikties ņemt vērā biodegvielas un bioloģisko šķidro kurināmo, kas atbilst šajā pantā minētajiem ilgtspējības kritērijiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 32. punkts).
- 30 Saistībā ar pārbaudi, vai ir ievēroti ilgtspējības kritēriji attiecībā uz biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, kā tas izriet no Direktīvas 2009/28 18. panta 1. punkta pirmā teikuma, tad, kad šīs direktīvas 17. panta 1. punktā minētajos trijos nolūkos tie ir jāņem vērā, dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem pierādīt, ka ir izpildīti šī panta 2.–5. punktā minētie ilgtspējības kritēriji.
- 31 Dalībvalstīm tostarp, kā tas izriet no Direktīvas 2009/28 18. panta 1. punkta otrā teikuma, ir jāpieprasa, lai šie uzņēmēji izmantotu masu bilances sistēmu, kas, gluži kā tas ir precizēts šīs tiesību normas a)–c) punktā, pirmkārt, ļauj apvienot izejvielu vai biodegvielu ar atšķirīgām ilgtspējības īpašībām sūtījumus, otrkārt, pieprasa, lai informācija par šo sūtījumu ilgtspējības īpašībām un apjomiem aizvien būtu saistīta ar maisījumu, un, treškārt, nodrošina, ka visu no maisījumiem izņemto sūtījumu summai ir tādas pašas ilgtspējības īpašības un tās ir tādos pašos daudzumos kā attiecīgajai visu maisījumiem pievienoto sūtījumu summai.

- 32 Šajā kontekstā masu bilances sistēma var tostarp tikt īstenota, kā to ir norādījis ģenerāladvokāts secinājumā 42. punktā, ar valsts shēmu, kuru paredzējusi katras dalībvalsts kompetentā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2009/28 18. panta 3. punktu, vai ar tādām brīvprātīgām valsts vai starptautiskajām shēmām kā *ISCC* shēma, kuras atzinusi Komisija saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 4. un 5. punktu.
- 33 Šajā ziņā no šīs direktīvas 18. panta 7. punkta izriet – ja uzņēmējs iesniedz pierādījumus vai informāciju, kas iegūta saskaņā ar nolīgumu vai shēmu, saistībā ar kuru Komisija ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Direktīvas 2009/28 18. panta 4. punktu, un ciktāl uz to attiecas šis lēmums, dalībvalsts neprasa piegādātājam nodrošināt turpmākus atbilstības pierādījumus par šīs direktīvas 17. panta 2.–5. punktā definēto ilgtspējības kritēriju ievērošanu.
- 34 Taču, ja Komisija nav pieņēmusi lēmumu saistībā ar konkrētu sertifikācijas sistēmu vai ja šajā lēmumā ir precizēts, ka šī sistēma neaptver visus ilgtspējības kritērijus, kas definēti Direktīvas 2009/28 17. panta 2.–5. punktā, dalībvalsts šajā ziņā var brīvi noteikt uzņēmējiem pienākumu ievērot valsts tiesisko regulējumu, kas ir paredzēts, lai nodrošinātu šo kritēriju ievērošanu.
- 35 Tādēļ, lai atbildētu uz pirmo jautājumu, ir jānosaka Īstenošanas lēmuma 2011/438, kuru Komisija pieņēmusi, pamatojoties uz Direktīvas 2009/28 18. panta 4. punktu, piemērošanas joma saistībā ar pamatlietā aplūkoto sertifikācijas sistēmu.
- 36 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka tas, ka ar šo īstenošanas lēmumu piecu gadu laikposmā ir atzīta *ISCC* shēma, vienīgi pierāda biodegvielu ilgtspējību, nevis bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējību, kā tas izriet no tā 1. panta pirmās daļas. No tā izriet, ciktāl *ISCC* shēmā, saistībā ar kuru ir pieņemts Īstenošanas lēmums 2011/438, tiek izmantota masu bilances metode, lai pierādītu biodegvielu ilgtspējību, nešķiet, ka ar to var tikt ierobežota dalībvalstu kompetence saskaņā ar Direktīvas 2009/28 18. panta 1. un 3. punktu noteikt atbilstības ilgtspējības kritērijiem, kuri noteikti Direktīvas 2009/28 17. panta 2.–5. punktā, pārbaudes kārtību saistībā ar bioloģisko šķidro kurināmo.
- 37 Direktīvas 2009/28 18. panta 4. punkts, kas ļauj Komisijai izlemt, vai brīvprātīgā valsts vai starptautiskā shēma ir, lai pierādītu atbilstību šīs direktīvas 17. panta 2.–5. punktā definētajiem kritērijiem, bija piemērojama biodegvielām vienīgi līdz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/1513 (2015. gada 9. septembris), ar kuru groza Padomes Direktīvu 98/70 un Direktīvu 2009/28 (OV 2015, L 239, 1. lpp.), kas stājās spēkā 2015. gada 15. oktobrī un ar kuru tika paredzēta iespēja sertificēt bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējību ar brīvprātīgu shēmu palīdzību, ieviešanai.
- 38 Šajā ziņā ir jāprecizē, kā ar izriet no Direktīvas 2009/28 2. panta otrās daļas h) un i) punkta, ka bioloģiskie šķidrie kurināmie un biodegvielas ir atšķirīgi jēdzieni; biodegvielas ietver degošus šķidrumus, kas tiek izmantoti transportam, savukārt bioloģiskie šķidrie kurināmie tiek izmantoti enerģētiskām vajadzībām, kas neietver izmantošanu transportam.
- 39 Šajā gadījumā *L.E.G.O.* tika piemērota *ZS* veicināšanas sistēma laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam saistībā ar termoelektrostaciju, kura tiek darbināta ar atjaunojamiem energoresursiem, izmantojot bioloģisko šķidro kurināmo, proti, palmu eļļu. Ar 2014. gada 29. septembra lēmumu kompetentā iestāde pieprasīja atmaksāt šajā ziņā piešķirtās summas, jo tostarp nebija izpildīti pienākumi, kas izriet no valsts sertifikācijas sistēmas, lai pierādītu bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējību.
- 40 Šajos apstākļos un tā kā Īstenošanas lēmums 2011/438 atzīst *ISCC* shēmu vienīgi saistībā ar biodegvielām, uz papildu nosacījumiem, kuri noteikti Itālijas tiesiskajā regulējumā saistībā ar bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības pārbaudi, neattiecas aizliegums, kas ir ietverts Direktīvas 2009/28 18. panta 7. punktā.

41 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2009/28 18. panta 7. punkts, lasot to kopā ar Īstenošanas lēmumu 2011/438, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums, par kādu ir runa pamatlietā un saskaņā ar kuru uzņēmējiem ir noteikti konkrēti, atšķirīgi un plašāki pienākumi, kas attiecas uz bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības sertifikāciju, salīdzinājumā ar tiem, kas paredzēti ar tādu brīvprātīgo ilgtspējības sertifikācijas shēmu kā *ISCC*, kura ir atzīta ar šo īstenošanas lēmumu, kuru Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 4. punktu, ciktāl šī shēma ir tikusi apstiprināta vienīgi saistībā ar biodegvielām un šie nosacījumi attiecas vienīgi uz bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem.

Par otro jautājumu

42 Ar otro jautājumu, kas ir uzdots noliedzošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā, būtībā tiek jautāts, vai Savienības tiesiskais regulējums, it īpaši Direktīvas 2009/28 18. panta 1. un 3. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam neatbilst tas, ka ar tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais tiek paredzēta bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības valsts pārbaudes shēma, ar kuru ir noteikts, ka visiem uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti produkta piegādes ķēdē, pat ja runa ir par starpniekiem, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģisko šķidro kurināmo sūtījumi, ir jāpilda noteikti sertifikācijas, paziņošanas un informācijas sniegšanas pienākumi, kas izriet no šī shēmas.

43 Kā izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, apstākļi, ka valsts tiesa, formāli izsakoties, savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir formulējusi, atsaucoties uz atsevišķām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem ir atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, tostarp no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu pamatojuma, ir tiesības izdalīt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (spriedums, 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Šajā gadījumā, lai gan iesniedzējtiesa nav formāli jautājusi Tiesai par Līguma tiesību normu interpretāciju, kuras attiecas uz preču brīvu apriti, ir arī jāizvērtē, kā to ir ieteicis ģenerāladvokāts secinājumu 87. punktā, arī tas, vai LESD 34. pantam neatbilst tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais.

Par Direktīvas 2009/28 interpretāciju

45 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Direktīvā 2009/28 ir izmantots jēdziens “uzņēmējs”, tomēr to nedefinējot. Ņemot vērā vārdu, ar kuriem ir formulēti šīs direktīvas 18. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā izklāstītie kritēriji, vispārējo raksturu, Tiesa jau ir nospriedusi, ka ar šo tiesību normu nav veikta pilnīga ar masu bilances sistēmu saistītās verificēšanas metodes saskaņošana. Līdz ar to dalībvalstis saglabā, ievērojot vispārējās prasības, kas paredzētas šīs tiesību normas a)–c) punktā, plašu rīcības brīvību, ja tām ir precīzāk jānosaka konkrētie apstākļi, kuros attiecīgajiem uzņēmējiem ir jāizmanto šāda sistēma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 40. un 77. punkts).

46 Otrkārt, no Direktīvas 2009/28 76. apsvēruma izriet, ka masu bilances sistēma, kas paredzēta tās 18. panta 1. punktā, ir balstīta uz fiziskajām attiecībām starp bioloģisko šķidro kurināmo ražošanas un patēriņa attiecību Savienībā, lai kontrolētu atbilstību, vienlaikus neradot nesaprātīgu slogu nozarei.

47 Šajā lietā no 2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēta 12. panta 2. punkta, lasot to kopā ar Leģislatīvā dekrēta Nr. 66/2005 2. panta 1. punkta i) *septies* apakšpunktu un šī paša starpministriju dekrēta 2. panta 3. punkta a) apakšpunktu, izriet, ka ar šo tiesisko regulējumu tiek noteikts pienākums

paziņojumā vai sertifikātā, kas tiek pievienoti bioloģisko šķidro kurināmo sūtījumiem, ietvert informāciju, kas ļauj noteikt to ilgtspējību, visiem uzņēmējiem, kas ietilpst bioloģisko šķidro kurināmo piegādes ķēdē, ieskaitot starpniekus, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk šie produkti.

- 48 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka starpnieku kvalificēšana par “uzņēmējiem” ir paredzēta, lai saskaņā ar Direktīvas 2009/28 18. panta 3. punkta prasībām garantētu bioloģisko šķidro kurināmo sūtījumu izsekojamību visas piegādes ķēdes garumā, tādējādi ļaujot labāk kontrolēt to ražošanu un komercializēšanu, lai samazinātu krāpšanas riskus.
- 49 Šajā ziņā jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2009/28 18. panta 3. punktu dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka uzņēmēji iesniegtu ticamu informāciju un pēc pieprasījuma attiecīgajai dalībvalstij darītu pieejamus datus, ko ir izmantojuši informācijas apkopošanai saistībā ar attiecīgā produkta ilgtspējību. Dalībvalstis arī pieprasa uzņēmējiem nodrošināt atbilstīgus standartus to iesniegtās informācijas neatkarīgam auditam un pierādīt, ka šis audits, kas ietver pārbaudi, vai uzņēmēju izmantotās sistēmas ir precīzas, ticamas un aizsargātas pret krāpšanu, tika veikts.
- 50 Ciktāl, pirmkārt, jēdziens “uzņēmēji” nav definēts Direktīvā 2009/28 un, otrkārt, ņemot vērā pašreizējo saskaņošanas pakāpi, kuru veicis Savienības likumdevējs attiecībā uz ar masu bilances sistēmu saistīto verificēšanas metodi, ir jāuzskata, ka dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība noteikt, ievērojot Savienības tiesības, kādiem uzņēmējiem ir pienākums iesniegt pierādījumus par ilgtspējības kritēriju, kas paredzēti šīs direktīvas 17. panta 2.–5. punktā, ievērošanu.
- 51 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 2009/28 18. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar kuru tiek paredzēta bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības valsts pārbaudes shēma un ar kuru ir noteikts, ka visiem uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti produkta piegādes ķēdē, pat ja runa ir par starpniekiem, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģisko šķidro kurināmo sūtījumi, ir jāpilda sertifikācijas, paziņošanas un informācijas sniegšanas pienākumi, kas izriet no šīs shēmas.

Par LESD 34. panta interpretāciju

- 52 Vispirms ir jāatgādina, ka, ja kāda joma Savienības līmenī ir tikusi pilnībā saskaņota, visi ar to saistītie valsts pasākumi ir jāizvērtē, ievērojot šī saskaņošanas pasākuma noteikumus, nevis primāro tiesību noteikumus (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 57. punkts).
- 53 Nebūt nevēlēdamies veikt valsts shēmu zaļās enerģijas atbalstam pilnīgu saskaņošanu, Savienības likumdevējs, kā tostarp izriet no Direktīvas 2009/28 25. apsvēruma, balstījies, pirmkārt, uz secinājumu, ka dalībvalstis piemēro dažādas atbalsta shēmas, un, otrkārt, uz principu, ka ir jānodrošina to pareiza darbība, lai tādējādi saglabātu ieguldītāju uzticību un dotu iespēju šīm valstīm izstrādāt efektīvus valsts pasākumus šīs direktīvas uzlikto vispārējo valsts mērķu sasniegšanai (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 59. punkts).
- 54 Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 45. punkta, ar Direktīvas 2009/28 18. pantu nav veikta masu bilances sistēmas verificēšanas metodes pilnīga saskaņošana, līdz ar to dalībvalstis saglabā ievērojamu rīcības brīvību, kad tās īsteno šo pantu. Tām, šādi rīkojoties, tomēr ir jāievēro LESD 34. pants (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 78. punkts).
- 55 Tādēļ ir jāinterpretē Līguma tiesību normas, kas ir saistītas ar preču brīvu apriti, lai noteiktu, vai LESD 34. pantam atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar kuru ir paredzēts, ka visiem uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti produkta piegādes ķēdē, pat ja runa ir par starpniekiem, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģisko šķidro kurināmo sūtījumi, ir jāpilda sertifikācijas, paziņošanas un informācijas sniegšanas pienākumi, kas izriet no ilgtspējības valsts pārbaudes shēmas.

- 56 Šajā gadījumā, kā tas izriet no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem un norādēm, ko *ED & F Man Liquid Products Italia* ir iesniegusi tiesas sēdē, pamatlietā aplūkots biologiskais šķidrās kurināmais, palmu eļļa, tiek ražots Indonēzijā un importēts Savienībā, laists brīvā apgrozībā un uzglabāts Francijā, transportēts uz Itāliju, lai tiktu pārdots *L.E.G.O.*
- 57 Saskaņā ar LESD 28. panta 2. punktu LESD 34.–37. punktā paredzētais kvantitatīvu ierobežojumu aizliegums starp dalībvalstīm attiecas uz dalībvalstu izcelsmes ražojumiem, kā arī trešo valstu izcelsmes ražojumiem, kas dalībvalstīs ir brīvā apgrozībā.
- 58 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 34. pants, ar ko starp dalībvalstīm ir aizliegti pasākumi ar importa kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, attiecas uz visiem valstu pasākumiem, kas var tieši vai netieši, aktuāli vai potenciāli ietekmēt Kopienas iekšējo tirdzniecību (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Par pasākumiem ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību LESD 34. panta izpratnē ir uzskatāmi šķēršļi preču brīvai aprītei, kas valsts likumdošanas saskaņošanas neesamības dēļ rodas precēm no citām dalībvalstīm, kurās tās ir likumīgi ražotas vai tirgotas, dalībvalstij piemērojot noteikumus par prasībām, kurām šīm precēm jāatbilst, pat ja šie noteikumi vienādi attiecas uz visām precēm (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 22. septembris, Komisija/Čehijas Republika, C-525/14, EU:C:2016:714, 35. punkts).
- 60 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka pienākums iesniegt ilgtspējības sertifikātus, kurš ir noteikts ar pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu starpniekiem, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģiskie šķidrie kurināmie, saistībā ar kuriem notiek darījums, kurā tie iesaistās, var vismaz netieši un potenciāli traucēt šādu produktu importam no citām dalībvalstīm.
- 61 Šāds pienākums padara grūtāku bioloģisko šķidro kurināmo importu, jo vienkāršiem starpniekiem, kuri nav pakļauti šim sertifikācijas pienākumam saskaņā ar Direktīvas 2009/28 18. pantu, kad tie importē bioloģisko šķidro kurināmo uz Itāliju, tomēr ir jāiesniedz šī sertifikācija un līdz ar to jāpilda administratīvie pienākumi, un jāsedz ar to saistītās izmaksas.
- 62 Līdz ar to šāds valsts tiesiskais regulējums ir uzskatāms par pasākumu ar importa kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, kas principā nav saderīgs ar LESD 34. pantu, ja vien to nav iespējams objektīvi pamatot (pēc analogijas skat. spriedumu, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 75. punkts).

Par iespējamo pamatojumu

- 63 Valsts tiesiskais regulējums vai prakse, kas ir pasākums ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, var tikt attaisnots, pamatojot to ar kādu no LESD 36. pantā uzskaitītajiem vispārējo interešu apsvērumiem vai ar imperatīvām prasībām. Abos gadījumos valsts pasākumam atbilstoši samērīguma principam ir jāspēj nodrošināt mērķa sasniegšanu un nav jāpārsniedz tas, kas nepieciešams, lai to sasniegtu (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 76. punkts).
- 64 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts pasākumi, kas var radīt šķēršļus tirdzniecībai Savienībā, var tikt pamatoti ar obligātām prasībām, kas saistītas ar vides aizsardzību. Taču atjaunojamo energoresursu izmantošana elektroenerģijas ražošanai, kas tiek veicināta ar pamatlietā aplūkojamo tiesisko regulējumu, ir lietderīga vides aizsardzībai, jo šī izmantošana sniedz pienesumu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, kas ir viens no galvenajiem klimatisko izmaiņu cēloņiem, kurus Savienība un tās dalībvalstis ir apņēmušās novērst, samazināšanai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 73. punkts; 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 77., 78. un 82. punkts, kā arī 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 85.–88. punkts).

- 65 Tādēļ ar šādu valsts tiesisko regulējumu, jo ar to tiek veicināta atjaunojamie energoresursu izmantošana, arī sniedz pienesumu cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības aizsardzībai, kā arī augu saglabāšanai, kas ir vispārējās intereses, kuras ir izklāstītas LESD 36. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 22. jūnijs, *E.ON Biofor Sverige*, C-549/15, EU:C:2017:490, 89. punkts).
- 66 Turklāt, kā to ir norādījis ģenerāladvokāts secinājumā 97. punktā, tā kā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais nosaka pienākumu visiem uzņēmējiem, kas ir iesaistīti ilgtspējīgo bioloģisko šķidro kurināmo ražošanā un izplatīšanā, ieskaitot starpniekus, iesniegt ilgtspējības sertifikātus, tas sniedz ieguldījumu krāpšanas riska novēršanā bioloģisko šķidro kurināmo piegādes ķēdē.
- 67 Taču saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru vides aizsardzības, kā arī krāpšanas apkarošanas mērķi var pamatot valsts pasākumus, kuri var radīt šķēršļus tirdzniecībai Savienībā, ja vien šie pasākumi ir samērīgi ar sasniedzamo mērķi (spriedums, 2011. gada 6. oktobris, *Bonnarde*, C-443/10, EU:C:2011:641, 34. punkts).
- 68 Tādēļ ir jāpārbauda, kā tas izriet no šī sprieduma 63. punkta, vai tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais atbilst samērīguma principa prasībām, proti, tas ir atbilstošs tā leģitīmā mērķa sasniegšanai un tas ir nepieciešams tā sasniegšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 83. punkts).
- 69 Šajā ziņā ir jānorāda, ka tāda valsts tiesību norma kā 2012. gada 23. janvāra starpministriju dekrēta 12. panta 2. punkts garantē produkta izsekojamību ražošanas un transporta ķēdē, kā arī tā ilgtspējību, lai novērstu palmu eļļas iespējamo pārstrādi vai viltošanu. Tāds starpnieks kā *Movendi*, kas iepērk pamatlietā aplūkoto bioloģisko šķidro kurināmo, paturot savas juridiskās īpašumtiesības, ieskaitot attiecīgo dokumentāciju, varētu pirms pārdošanas gala lietotājam mainīt tā īpašības, nodot to trešajām personām, vai jaukt kopā ar citiem nesertificētiem šķidrumiem vai bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem. Tādējādi, attiecoties uz visiem uzņēmējiem bioloģisko šķidro kurināmo piegādes ķēdē, šī tiesību norma sniedz pienesumu krāpšanas riska saistībā ar šī bioloģiskā šķidrā kurināmā ilgtspējību novēršanā. Līdz ar to tas ir atbilstošs pasākums, lai sasniegtu tā leģitīmo mērķi.
- 70 Šādā veidā pamatlietā aplūkotā valsts tiesību norma var arī sniegt pienesumu cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības aizsardzībai, kā arī augu aizsardzībai, kas norādīts šī sprieduma 63.–66. punktā.
- 71 Saistībā ar šāda tiesiskā regulējuma nepieciešamo raksturu ir jānorāda, ka, lai gan tāda starpnieka kā pamatlietā aplūkotā *Movendi* gadījumā fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģiskie šķidrie kurināmie, saistībā ar kuriem notiek darījums, kurā tas iesaistās, tomēr šis starpnieks uz laiku ir juridiskais īpašnieks un līdz ar to tam principā ir iespēja pārvietot šo kurināmo, mainīt tā sastāvu vai falsificēt ar to saistītos dokumentus. Tādēļ ir jāatzīst, ka Itālijas Republika ir varējusi leģitīmi uzskatīt, ka šis pasākums, novēršot šos riskus, ir nepieciešams, lai sasniegtu paredzētos mērķus.
- 72 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesības, it īpaši LESD 34. pants un Direktīvas 2009/28 18. panta 1. un 3. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar kuru tiek paredzēta bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības valsts pārbaudes shēma un ar kuru ir noteikts, ka visiem uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti produkta piegādes ķēdē, pat ja runa ir par starpniekiem, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģiskie šķidrie kurināmie, ir jāpilda sertifikācijas, paziņošanas un informācijas sniegšanas pienākumi, kas izriet no šīs shēmas.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 73 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28 (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK, 18. panta 7. punkts, lasot to kopā ar Komisijas Īstenošanas lēmumu 2011/438/ES (2011. gada 19. jūlijs) par shēmas *International Sustainability and Carbon Certification* atzīšanu, lai pierādītu atbilstību ilgtspējības kritērijiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2009/28/EK un 2009/30/EK, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums, par kādu ir runa pamatlietā un saskaņā ar kuru uzņēmējiem ir noteikti konkrēti, atšķirīgi un plašāki pienākumi, kas attiecas uz bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības sertifikāciju, salīdzinājumā ar tiem, kas paredzēti ar tādu brīvprātīgo ilgtspējības sertifikācijas shēmu kā *International Sustainability and Carbon Certification*, kura ir atzīta ar šo īstenošanas lēmumu, kuru Eiropas Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 4. punktu, ciktāl šī shēma ir tikusi apstiprināta vienīgi saistībā ar biodegvielām un šie nosacījumi attiecas vienīgi uz bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem.
- 2) Savienības tiesības, it īpaši LESD 34. pants un Direktīvas 2009/28 18. panta 1. un 3. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkots, ar kuru tiek paredzēta bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējības valsts pārbaudes shēma un ar kuru ir noteikts, ka visiem uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti produkta piegādes ķēdē, pat ja runa ir par starpniekiem, kuru fiziskajā valdījumā nenonāk bioloģiski šķidro kurināmo sūtījumi, ir jāpilda sertifikācijas, paziņošanas un informācijas sniegšanas pienākumi, kas izriet no šīs shēmas.

[Paraksti]